Tizennegyedik évfolyam. 5. szám. Muraszombat, 1898. január hó 30.

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület" hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 kr, egyes szám 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamációk Ujházi Miksa könyvnyomdájába küldendők.

Felelős szerkesztő: **WILFINGER KÁROLY.**
Kiadó: **UJHÁZI MIKSA.**

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.
Hirdetési díj: 4 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr, többszöri hirdetésnél soronkint 6 kr. Helyeglij 30 kr.
Nyilttér petitsora 25 kr.

A muraszombati rom. kath. templomépítés ügye.

Egy régóta vajudó ügyet szándékozom megint felszinre vetni, mely bizonyára minden igazhivő katholikus ember kebelében élénk visszhangot fog kelteni. Nem is annyira uj az eszme, mert e lapok hasábjain is — ha jól emlékszem — már szellőztetve volt. A kath. templom épitésének ügyét értem. Tudom, hogy a gazdag épugy mint a szegény érzi annak szükségességét, de azt is tudom, hogy népünk minden rétege már epedve várja azt a pillanatot, midőn a templomépités iránt az első lépés megtörténik. Ugyhiszem az eszme megvalósitása oly általános közóhaj, hogy ebben ujra együvé lehetne tenni a a szétágazó katholicismust kisded vár skánkban. Nem is hiszem, hogy találkoznék csak egy is a katholikusok között, ki elvileg ellensége volna az eszmének, vagy pedig találkoznék egy szükmarku ki ne hozna áldozatot midőn a legfenségesebb Isten dicsőségéről van szó.

Hiszen ha látjuk, hogy körötünk Csendlak, Hidegkut, Szent-Benedek, hogy tudtak a hivők annyit áldozni, valóban szégyenpir borithatja el arczánkat, midőn a mi szegényes szük templomunk küszöbét átlépjük. (Avagy egyedül csak itt volnának oly sivár önző lelkek, kik anyagiak után futkosva a lélekről egészen megfeledkeznek?) Különösen nagyobb ünnepek alkalmával érezzük az állapot tarthatatlan voltát, midőn a hivő nép nagy része kénytelen a templomból kiszorulni, avagy a templom körül ájtatossági gyakorlatat végezni. Már évek óta emelkednek egyes hangok, hogy az állapoton segiteni kell, de sajnos, mindeddig ebben az ügyben egy lépés sem történt. Igaz ugyan, hogy nehéz feladat, mely a kezdeményezőre vár; összszegyüjteni ugyszólván fillérekként az anyagi eszközöket nem csekély dolog, nem kis kellemetlenség, mit egyszer sértő rágalmai következtében kell elszenvednie de omnia possum in eo, qui me confortat; az Isten iránt való szeretet mindent legyőz, nem ismer munkát, fáradalmat. Ideig óráig elhalaszthatjuk még az eszme megvalósulását, de el nem fojthatjuk egészen, mert ez a szegénynek épugy mint a gazdagnak közszükségletét képezi.

Ha láttuk a körülöttünk fekvő plébániákban miként sereglett össze a templomépitésre a község apraja-nagyja, miként tette le a szegény és gazdag filléreit az Isten házának diszitésére, reménlhetjük, hogy itt is ez eszme, nem hiába kopogtat az Isten dicsőségért bevülő buzgó nép ajtaján hanem bebocsáttatást nyerve nemsokára a muraszombati fára hivek áldozatkészségéről támogatva testet ölt, hogy késő unokáinknak is hirdesse, hogy itt egykor hitbuzgó nép lakott, mely áldozatot nem kimélve a Legfelségesebbnek pompás lakóhelyet készitett.

Fel tehát! Tegyük meg az első lépést, kezdeményezzük a szent ügyet, a hivő nép velünk lesz. Minden perez drága, mert a kezdeményezéstől számitva még évek telnek el, midőn a templomépités a befejezés stádiumáig jut. A részletekről lesz időnk gondolkodni, csak az első lépés legyen meg, hogy a templomépités ügye elvben legyen kimondva. Ne huzzuk, odázzuk el megint a későbbi időre a tervet, kezdjünk már egyszer a szükséges anyagi eszközökről gondoskodni. És ha nem tudunk szükséges tőkét teremteni egy év alatt, összehozzuk azt tiz év alatt.

Videant ergo consules.

P. Blasius.

Báli fényüzés.

A báli fényüzésről irni bizonynyal háladatlanabb feladat beszélni, mint a falra borsót hányni. A társadalom uralkodó áramlatával szembeszállani háladatlan feladat, bármily téves logikátlan és erkölcsileg tarthatatlan is.

A „Muraszombat és Vidéke" tárczája.

Párbaj-Codex.

— Clair Vilmos könyvéről. —

Azok, akik eddig Magyarországon a párbajjal s általánosan a lovagias ügyekben irányadó szabályokkal, fontos elvekkel közelebbről foglalkoztak, sajnálattal tapasztalhatták, hogy bizony a magyar könyvpiaczon olyan könyv, amely az egyes esetekre kiterjeszkedőleg szakszerüen kodifikálja a lovagias ügyek elintézésének s ezzel szorosan összefüggőleg a párbajnak irányadó szabályait — nem jelent meg. A Chapon és Bolgár könyvei hasznos és megbizható munkák a maguk nemében, de sem nem oly bővek, sem nem oly általánosságban mindenre kiterjeszkedők, mint Clair Vilmosnak, a jeles irónak és a budapesti társaságban évek óta elismert párbajtekintélynek Párbaj-Codex czimü munkája, a melynek alig néhány hónap alatt már a harmadik kiadása forog közkézen. Olyan irodalmi és társadalmi siker ez, a milyennel más könyv Magyarországon aligha dicsekedhetik.

Clair Vilmos könyvét első sorban kiválóan jellemzi békés tendenciája. Minden ügyben, ahol a lovagias elvek sérelme nélkül, a békés elintézés lehetséges, a Párbaj-Codex ezt választja, nem állva a fegyveres elégtételadás elkerülhetetlenségének rideg álláspontjára. Ezért hasznos munka, a társadalom szempontjából, a Clair könyve. Eddig bizonytalanság uralkodott igen sok esetben. A segédek legjobb akaratuk mellett sem tudtak eligazodni egy-egy komplikáltabb ügyben a párbaj előkészitésénél: ha azután ez végre-valahára nehezen sikerült is, eltérő nézetek, különböző felfogások uralkodtak a párbajozás módja, a felek felállitása, a segédek hatásköre, jogai és kötelességei tekintetében. Főérdeme a békés tendenczia mellett az uj Párbaj-Codexnek, hogy e bizonytalanságokat eloszlatja, s ahol a kódifikálandó anyag a paragrafusok szük és inkább általánosságokra, mint egyes esetekre kiterjeszkedő korlátai közé nem fért, ott világos szakavatottságról, nagy élettapasztalatról és főleg becsületbeli ügyekben nyilatkozó férfias érzésről tanuskodó magyarázó jegyzetek kisérik a szöveget. Becses részei ezek az egyes komplikált esetekre vonatkozó gioszszák a párbaj-codexnek. Telve vannak szubtilis, finom megkülömböztetésekkel, érthető logikus, világos utasitásokkal.

A külső formaságokra is részletesen kiterjed a szerző figyelme. Hiszen mily sokszor történik, hogy a legkisebb formalitás is döntő fontossággal bir, akár a társadalom, akár a törvény előtt. Figyelme kiterjed a formaságokra, de nem helyezi azokat előtérbe, hanem mindenütt hangsulyozza és főhelyre állitja azokat a lovagias elveket, amelyek az egymással szemben álló feleknek, kell, hogy a becsületbeli ügyekben irányt szabjanak.

A gyakorlati életben, különösen azoknál, akiket szükebb körü törvények egyenesen utalnak arra, hogy minden rajtuk esett sértésért lovagias uton kérjenek elégtételt, valósággal nélkülözhetetlen munka lesz ez a Párbaj-Codex.

Hányszor akadtak fenn a tárgyaló segédek például a párbajképesség fogalmának meghatározásán? Clair Vilmos a párbajképesség megitélésében a társadalom elfogadott szabályait teszi irányadókká. „Nem szabad engedni — irja — hogy éretlen gyermekek megvivjanak, de viszont azt sem lehet kimondani, hogy csak bizonyos életkor, vagy érettségi bizoyitvány jogosit a lovagias társadalomba való belépésre." A párbajképesség kritériumául a sértések mérlegelésére és megitélésére megfelelő férfias érettséget kivánja meg attól, aki a becsülettel összeférhetetlen cselekmény miatt, birói vagy becsületbirói itélettel megbélye zve nincsen.

Ez csak egy példája a finom megkülönböztetésnek, a törvényhozói körültekintésnek és tapintatosságnak, amelylyel a szerző a paragrafusok megszerkesztésénél eljárt.

Szigoruan megállapitja a sértés fogalmát is.

A báli fényüzés azonban olyan nagy mérveket ölt, hogy lehetetlen hallgatólag tudomásul venni, mert vannak és kellenek is, hogy legyenek magasabb társadalmi tekintetek, melyek néző szempontjából vizsgáljuk meg a gomolygó egyveleget, a mit életnek nevezünk.

Szörnyü társadalmi kórság a báli fényüzés és társadalmunk telve panaszszal, hogy a fényüzés egész társadalmi rétegeket zár ki, vagy a mi még roszabb, terel anyagi helyzetének nem megfelelő utra. Akkor, midőn szocziális jelenségről van szó, hogy kinek-kinek magándolga cselekvéseit irányitani.

Mert az veendő tekintetbe, hogy egyesek nem emancipálhatják magokat a társadalmi nézetek és irányiatok alól. Hiszen a társadalmi nézetek még állami és egyházi törvények fölé helyezkednek. A tömeg ereje óriási. Annak engedelmeskedni kell.

A fényüzés mindenkor vitás, mert hiszen a mérték, a melylyel nézzük, dönti el, hogy elbirható, vagy elviselhetlen s az a káprázatos báli fény, a melyet tapasztalunk? Végtére a bál arra is való — elismerjük, hogy a külsőségnek megadja a magáét; de ennek szertelenségbe menni nem szabad, nem, különösen a vidéki társadalomban, hol a szertelenségig üzött fényüzés választó vizként hat viszonyainkra. E miatt nagy és általános a panasz. S e miatt gyérülnek meg a közönségünkben a bálok. Mert vagy anyagi erején felül költözködik valaki, vagy nem akarván a fény árnya lenni, számüzi magát a báli mulatságokból.

A ki figyelemmel kiséri a társadalmi jelenségeket, az bőséges tapasztalokat tehet ez irányban. A szertelen fényüzés nyomában fakad a gyöngeség, mely utánzásra tör. Ez a vidéken, természetes, mert a társadalom egy rétegéhez tartozó társadalmi elem, rendszerint nem szokta tartani a vagyoni eltéréseket. Nagy városokban az utánzás nem nyilatkozik oly eklatánsan, de nálunk, a kisebb helyeken, az u. n. jobb rétegek azonosnak tartják magukat. S igy a mit a tehetősebb tesz, követni igyekszik az is, kinek anyagi erejével ez nincs összhangban.

És a szertelen fényüzés következtében szenved a társas élet. Veszt kedélyességében és bizalmasságában.

A fényüzés okozza, hogy a bál nem mulatság, hanem kiállitás, toilettek és ékszerek kiállitása, élő modellekben. Rendszerint nem arról foly a beszéd bál után, ki hogyan mulatott, hanem kinek hol készült a toilettje.

A fényüzés tehát kiválóan fontos kérdés, melynek helyes megoldása áldásos lenne közviszonyainkra. S éppen a vagyonos osztálynak, mely a fényüzésnek oly előszeretettel áldoz, kellene meggondolnia, mily mély sebet üt társadalmi viszonyainkon, belehajtván másokat az utánzásba. Nekik kellene meggondolniok, hogy visszamenvén az egyszerüség kultuszához, másokat mentenének meg az anyagi romlástól. Valóban, hol mindnyájan ismerjük egymást, az erőt, tehetséget kölcsönösen, a legkevésbbé sem bir észszerüséggel a fényüzés.

De pro domo is kell eszélnünk. Bizony ugy van! A sajtónak is föl kell hagynia a maga tulzásaival, melyeket a báli toilettek felleleiésével s horribile! még színeinek felsorolásával követ el, mintha oly különösen fontos dolog lenne, hogy X vagy Y urhölgy vagy kisasszony milyen színü ruhával hóditotta meg a világot.

Hirek.

— **Javuló beteg főur.** Gróf Szápáry Géza a beteg főudvarmester állapotában két nap óta lényeges javulás állott be. A beteg álmatlansága eltünt és az orvos reményli, hogy gróf Szápáry Géza ő nmeltósága a legközelebbi napokban már elhagyhatja az ágyat. Adja az Ég Ura, hogy ismét a legjobb egészségben viszontláthassuk.

— **Kiállitási oklevél.** Az 1896. évi ezredéves kiállitáson a „Muraszombati gazdasági főkegylet“ közhasznu működéseért kiállitási oklevéllel lett kitüntetve. A földmivelésügyi miniszter a diszes oklevelet a napokban küldte meg a nevezett egyletnek.

— **A muraszombati közkórház 1897. évi betegforgalmi kimutatása.** Az 1897. év folyamán felvétetett 326 beteg, az 1896. évről maradt 21 beteggel összesen ápoltatott 347. Ebből gyógyult 198 (57.5%), javult 114 (32.8%), gyógyulatlanul távozott 13 (3.4%), meghalt 9 (2.6%), ápolás alatt maradt 13. Az ápolási napok összege: 5828. Betegségek szerint volt: bélbeteg 216 (62.3%), sebészi beteg 72 (20.7%), szembeteg 59 (17.0%). Az utóbbiak között volt 36 trachomás, tehát az összes szembetegek 61.0%-ka. Kisebb-nagyobb sebészi beavatkozás 50 esetben történt. A fenti kimutatásból láthatjuk, és mindenki meggyőződhetik — a nép nyelvén forgó azon állitás igaztalanságáról, hogy ki kórházba megy, annak meg kell halnia. Mi a fenti kimutatásból nem azt látjuk, hogy meghalnak, hanem azt, hogy 347 betegből 312 tényleg meg is javult és gyógyult mi a legbigottabb embert is meggyőzi, hogy igenis jó és üdvös betegeinket kórházba vinni, hol rendes ápolás és kezelés mellett mindig sokkal előbb vissza fogja nyerni egészségét mint otthon. Hogy közkórházunk a lefolyt évben működésében oly fényes sikert ért el, első sorban is dr. Czipott Zoltán és dr. Geiger Vilmos kórházi orvosoknak, másodsorban pedig a fáradhatlan ápoló-nénikéknek az érdeme. — Szivből kivánjuk, hogy a szenvedő emberiség javára még sokáig ily fényes eredménynyel működhessenek. Szerk.

— **Megsemmisitett mandátum.** A nyolczadik osztály biráló-bizottsága Marsovszky Endre, Alsó-Lendván 1896. évi október hó 28-án, Mandel Pál szabadelvüpárti jelölt ellen megválasztott néppárti képviselő mandatumát. Jagits nemzeti párti bizottsági tag egyetlen szavazata ellenében valamennyi szavazattal megsemmisitette.

— **Közgyülés.** Az izr. ifjuság segélyző egylet ma f. hó 30-án délután 5 órakor az izr. hitközség tantermében rendes közgyülést tart, melyre tagjait tisztelettel meghivja az elnökség.

— **A pápa engedett.** A napi lapokban olvassuk az alábbi hirt: A szegedi Ferenczrendiek házfőnökéhez érkezett meg a rend provinczilisától a pápa ama legujabb rendelkezése, hogy a magyarországi Ferenczrendiek életmódját szigoritó valamennyi rendeletét hatályon kivül helyezi. Urbán fuvenális szegedi házfőnök az örvendetes pápai rendeletet azonnal kihirdette. A rend tagjai természetesen nagyon örülnek a pápa ujabb elhatározásának.

— **Meghivó.** A muraszombati polgárság 1898. február hó 5-én a Fliszár-féle vendéglő nagytermében zártkörü tánczmulatságot rendez. Belépti dij személyenkint 40 kr. családjegy 1 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdete esti 7 órakor. A tiszta jövedelem a muraszombati szegény óvodás gyermekek részére fog fordittatni.

— **A községi erdők.** Értesülésünk szerint a földmivelési miniszteriumban olyan törvény előkészitésén dolgoznak, a mely az összes községi erdők állami kezelés alá vételét czélozza.

— **Tanitó-választás.** Az Istvánfalvi róm. kath. kántortanitói javadalomra Végh Győző zirczi tanitó választatott meg.

— **Sötét bün.** Szalma Rozália domonkosfai lakos, ki legutóbb Breiner József senyeházi korcsmárosnál volt szolgálatban, sulyos bünnel van vádolva. E hó 18-án este gazdájának rosszullétéről panaszkodott, mire gazdája szüleihez hazaküldte. Több körülmény valószinüvé tévén, hogy magzatelhajtás esete forog fenn, az eset a fenyitő bíróságnál feljelentetett. A vizsgálat folyik. Érdekes, hogy Szalma Rozáliának kedvese, Cserenkó Balázs ezidő szerint szintén a fenyitő bírósággal lépett érintkezésbe, amennyiben nemrég orgazdaság miatt a fogházba került.

— **Tüzek.** Alsó-Senyeházán, f. hó 10-én d. e. kigyuladt Kovács Zsófi szalmafödeles háza és a padláson volt takarmánykészlettel és élelmiszerekkel együtt 235 frt értékben leégett. — Ugyanakkor Kökényesen Keresmár István 300 frtig biztositott háza és a benne volt ingóságokkal együtt 50 frt értékben leégett. A tüz keletkezésének oka mindkét esetben ismeretlen.

Minden szó, irás rajz, szándékos mozdulat, vagy ütés, amely a társadalmi életben egymás iránt kötelező gyöngédséget, az önérzetet vagy a becsületet támadja, sértést képez. (II. 8. §.)

A sértés ezerféle árnyalatai, fokozatai közül három főcsoportot választ ki: 1. az egyszerü sértést, 2. a gyalázást, 3. a tettleges bántalmazást.

Érdekes megjegyzése az, hogy lovagias ember általában nem vetemedik tettlegességre. Kimondja azt is, hogy egy és ugyanazon sértésért csak egy elégtételt lehet követelni. Részletesen foglalkozik a sértett fél jogaival és a sértő fél kötelességeivel. Tizennégy paragrafuson keresztül tárgyalja a kihivás elveit és formalitásait s itt teszi azt a szép és igaz megjegyzést, amelynek tulajdonképpen a párbajképességről szóló fejezetben lett volna a helye, de azért itt is helyt áll: „Ha a kihivó katonatiszt, annak párbajképessége kétséghe nem vonható s igy kihivása sem utasitható vissza.“

Néhány rövid, szigoru megjegyzés után, amelyek a párbajfegyverekre vonatkoznak, áttér a segédekre s azok kötelességeire. Véleményünk szerint a könyvnek ez a hatvan szépen kommentált, logikus paragrafusa képezi a munka fénypontját, s ez az a passzus, ahol a szerző hosszu élattapasztalata, finom izlése és a lovagias ügyek elintézése körül szerzett évtizedes gyakorlata érvényre jut.

Pontosan meghatározza, hogy kik nem lehetnek segédek és szabályokat ad a segédeknek a tárgyalás módjára nézve. Szigoruan lelkükre köti, hogy „minden lehetőt kövessenek el, hogy az ügy, hacsak lehetséges, békés uton s mind a két fél részére becsületes módon nyerjen elintézést, akár találják szükségesnek a párbajt, akár nem.“ Kijelöli, hogy mely esetekben van hivatva dönteni a becsület, párbaj, vagy fegyverbiróság, mikor szakithatják meg, sőt mikor kötelessége a segédnek még életük veszélyeztetésével is megszakitani a párbajt.

Könyve második részében magukról a párbajokról szól a szerző. Sorba veszi a kard, vitőr és pisztolypárbajokat, amely utóbbiaknak hat nemét különbözteti meg s kodifikálja részletesen. A harmadik részben a kivételes párbajokat irja le, jó eleve kijelentve, hogy ezek a kivételes párbajok a lovagiasság fattyuhajtásai és hogy senki sem köteles, még ha a legsulyosabb sértést követte is el, kivételes párbajt elfogadni. Végül a negyedik részt a becsületügyi biráskodásnak szenteli, utasitásokkal a bíróságok megalakitására és működésére nézve a függelékkel a jegyzőkönyvekről.

Ezekben végzett a párbaj- és becsületügy, szabályok anyagának kodifikálásával, s miután a bevezetésben részletesen megirta a párbajnak, mint egészen az ókorba visszanyuló intézménynek történetét, a könyv végén a párbajok fejlődésének nagyfontosságu tényezőivel, az egyes államoknak a párbaj ügyében hozott törvényeivel foglalkozik. Sorba veszi az európai államokat, amelyek közül jelenleg a magyar, osztrák, német, olasz, orosz belga és svájczi legislatura tekinti önálló vétségnek a párbajt. Az amerikai Egyesült-Államok, sőt Angolország is egyszerü gyilkosságnak, vagy legjobb esetben is szándékos emberölésnek minősitik a halállal végződött párviadalt.

Egyszóval Clair Vilmos Párbaj-Codexe régi nagy hézagot pótol. Hisszük is, hogy hamar el fog terjedni a magyar társadalom ama rétegében, amely fegyverrel a kezében áll helyt, ha sért vagy ha megsértetik. De érdekes és tanulságos olvasmány azoknak is, akik megakarják ismerni a párviadalok történetét, fejlődését, mai állapotát s mindazokat az igen különböző szempontokat amelyek szerint az európai államok törvényhozásai a párbajt megitélik.

Mély pszikológiával, erős logikával van megirva és mindenek fölött korrekt tanácsokat ad a Párbaj-Codex, világos tanuságot téve arról, hogy ámbár nagy nehézséggel jár a lovagiasság szabályainak paragrafusokba való szoritása, Clair Vilmos sikeresen oldotta meg feladatát.

A könyv minden nagyobb könyvkereskedésben, a szerzőnél (Budapest, VIII., Üllői -ut 22.) vagy postai uton a Budapesti Napló kiadóhivatala utján is kapható. Ára ajánlott küldéssel 1 frt 50 kr.

Molnár Ferencz.

— **Köszönet-nyilvánítás**. A magyarosító és közművelődési szakosztályának és nem különben nagyon tisztelt elnökének, hogy a Bat[illegible]i magyar olvasó kör részére a mult évben és most ötöt kötet, összesen tiz kötet Vasgereben munkáit szíveskedett ajándékozni és még a most megjelenő 18—19-iki történeti regény füzeteit, melyet a szives ajándékozó e téren is fogadja az olvasó kör nevében leghálásabb köszönetemet. Horváth Lajos elnök.

— **Az ujonczozási-**, utazási- és működési tervezetet a miniszter jóváhagyta. A jóváhagyott tervezet szerint az egyes járási székhelyeken megejtendő ujonczozás elnökei a következők: Kis-Czellben dr. Károlyi Antal; Sárvárott dr. Bezerédj István; Kőszegen Horváth Lajos; Vasvárott dr. Bezerédj István; Németujvárott Pulay Ferencz; Felső-Eőrött Nagy Jenő; Szt.-Gotthárdon dr. Berzsenyi Jenő; Muraszombatban Nagy Jenő; Körmenden dr. Berzsenyi Jenő; Szombathelyen dr. Károlyi Antal ugy a városra, mint a járásra nézve. Az ujonczozási határnapokat már mult számunkban közöltük.

— **A császárnapok költségei**. A belügyminiszter ma érkezett leiratában Vilmos császár és a román király fogadtatási költségeit 71.143 frtban jóváhagyta s arra fedezeti alapot jelölt ki.

— **Nemzetközi kiállitás Budapesten**. Bécset ebben az évben a császári jubileum alkalkalmából az idegeneknek nagy tömege fogja felkeresni. Ezt az alkalmat fel kell használni arra, hogy a Bécset felkereső külföldieket arra inditsuk, hogy a magyar székes fővárost felkeressék, hazafias kötelesség. Ez inditotta Budapest vezető iparos és kereskedő körét arra, hogy „Nemzetközi Kiállitást" rendezzen Budapesten, az egészségügy, nép és hadsereg élelmezés, sport és idegen forgalom részére, találmányok és ujdonságok külön kiállitásával kapcsolatban. A kiállitás a városligetben lesz és május 15-étől szeptember 30-ig tart. Az eddigi ugy belföldi mint külföldi bejelentések után itélve a kiállitás kiváló sikerünek igérkezik.

— **Iskolás gyermekek ne vegyenek részt a temetéseken**. A kultuszminiszter évekkel ezelőtt szigoruan elrendelte, hogy temetéseknél, de főleg fertőző betegségekben elhaltak gyászszertartásánál az iskolás gyermekek ne vegyenek részt. Mégis többször figyelmen kivül hagyják e nagyon is üdvös rendelkezést, s a kegyelet és vallás emlékezésében sokszor vesznek részt gyermekek. Pedig temetéseknél különösen téli, ködös, nedves hideg időben hosszabb időn át egy helyben, hajadon fővel való álldogálás igen könnyen lehet okozója komoly megbetegedéseknek, a miket általánosságban mint meghülésből származó bajoknak szoktunk tekinteni. Fertőző betegségben elhaltak gyászszertartásánál még azonfelül a fertőzés veszedelme is fenyegeti a gyermeket. Ne engedjük tehát a gyermekeket fertőző betegségben elhaltak temetéséhez egyáltalában rokon temetéséhez csakis akkor, ha az időjárás olyan, hogy meghülés veszedelmének nem lehetnek kitéve.

— **Papp Ferencz megjött**. Papp Ferencz szombathelyi szolgabiró, ki f hó 6-án eltünt városunkból anélkül, hogy távozását felettes hatóságának bejelentette volna, 16 napi távollét után f. hó 21-én a reggeli vonattal Budapestről Szent-Gotthárdra szülőihez érkezett. A volt szolgabiró ur, mint egy megyei hivatalnoknak bevallotta, azzal a szándékkal távozott hazulról, hogy átvitorlaz az uj világba; el is jutott Antwerpenig, ott azonban meggondolta a dolgot s — visszafordult. Sorba látogatta Közép-Európának nagyobb városait, átment Olaszországba, utba ejtette Genuát, Milanót, Monte-Carlot, s Bécsen keresztül Budapestre, innen pedig, mintha mi sem történt volna, kitünő kedélylyel tegnapelőtt hazament szülőihez. Tegnap levél érkezett tőle az alispáni hivatalhoz, melyben szolgabirói állásáról lemondott.

— **Elhalasztott sorsjegyhuzás**. Amint értesülünk, a magas pénzügyminiszterium, tekintettel arra, hogy a Mentő-Sorsjátékot azon czélra engedélyezte volt, hogy annak kedvező anyagi eredményével az egyesület fennállását és zavartalan működését biztositsa, sőt azt még eddig a szükséges pénzerő hiányában, meg nem valósithatott feladatainak megvalósitására képessé tegye, mintán a kedvező anyagi eredmény elérésére a szeptember közepétől decemberig terjedő idő rövid volt, az elhalasztott huzás megtartását 2106 számu rendeletével f. évi május 27-ére tüzte ki. A mentő-egyesület nemcsak a humanizmus terén, baleset-szerencsétlenség által sujtott embertársaink testi épsége s egyenesen életének megtartása érdekében fejt ki üdvös, áldásos működést, hanem azt a nagy, kihatásában megbecsülhetetlen feladatot is tüzte maga elé, hogy a mentést és első segélyt az országban szervezze, tehát lehetőségessé tegye, hogy az ország minden részében legyenek arra képes emberek, akik baleset, szerencsétlenség esetén felebarátainknak rögtön segélyt nyujthassanak. Főleg erre való tekintettel, nem is szólva, hogy az olcsó sorsjegyekkel épen a közeledő tavaszi időben oly jól használható, kitünő minőségü kerékpárok nyerhetők, melegen ajánljuk a mentő sorsjegyek minél tömegesebb vásárlását, hogy az egyesület abba a helyzetbe jusson, hogy ezen utóbb emlitett feladatot is teljesithesse.

— **Érdekes beadvány eredetiben**. T. Cz. Magyar Királi Szolgabirósági hivatala Muraszombat Vasmegye. Mari Kovácsics Szakácsné Melingi-utcza 52 Marburg. Kéri a megengedéltt Ezel Nőtlen Jakab Koren az Magyar Rendület Után Megeskünni Szabadna volna.

Felséges Magyar Királi Szolgabirósága.

Ezel kérésemel Szálitom Cseléd Könyvemet Szám alatt 551/890 Deczember hó 22. Illetőségi Községeen Birószék Született 1876-ban. Kivánek az bizonyos nótelen Földbirtokos Fijával Jakab Koren ezen keresztlevél alatt Julius 22-én 1873. Született Gránikszfeld Községben Templomi Fárájából Slanitze Márburgi Járásban és kivánék Magyar Rendület után a Civil Házassággal beegyezni ezek szükséges Bizonyitványunknak hozzá szálitom ezel Fogadja Legmélt[illegible]ságos kérvényemett ezel Kérem Főlségő Szolga Birósagott ez Kérvényemett Teljesiteni Szíveskedjék és a kiadott engedélytt Kérem Kovácsics Mari Nevére Címezni Melingér Strasse 52 in Marburg a/D Steiermark.

— **Figyelmeztetés**. A muraszombati gazdasági tiókegylet Meixner Mátyás vaskereskedő udvarában mütrágyaraktárt tart fenn s figyelmezteti tagjait, hogy mindig a legjutányosabb árakat számitja. Igy az Amoniak — szuperfoszfát métermázsáját 6 frtért adja, a Thomas-salak métermázsája 3 frt, a szőlőtrágya métermázsája 10 frt.

— **Paraszt-furfang**. Nagy-Mizdó (körmendi járás) község lakosait napok óta kinos izgatottságban tartja egy falubelijök lelketlensége, aki a fél falut következetes megfontolt ravaszsággal megkárositotta. Régebb idő óta szállingózott a hir, hogy Szilágyi János, látszólag jómódu gazdaember és gőzgéptulajdonos különféle pénz-manipulációk következtében tönkremenő félben van. Senki se tulajdonitott valami fontosságot a szállongó hirnek. Ha tönkre megy, gondolták, hát az a maga baja. A mult őszszel tényleg igen hanyagul tett eleget a géptulajdonos fizetési kötelezettségének. Ő persze emellett jól élt, urat játszott, tekintélyét s a vagyonosodás külső mázát igen pratikusan tudta fentartani. Mikor azonban cséplőgépjének részletára kifizetendő volt, melylyel egy budapesti gépügynöknek tartozott, napvilágra jöttek Szilágyi Jánosnak bünös cselekedetei, melyeket azóta napról-napra ujabb meglepő föltedezések követnek. A derék ember ugyanis váltókat hamisitott. Hozzávetőleges számitás szerint mintegy husz gazdát csapott be, akik mintegy 6000 forintig vannak érdekelve. De mert most naponta ujabb hamis váltók kerülnek napfényre, az egész község lakossága állandó rettegésben van, mert senki se tudja, kinek a nevére hamisitott még Szilágyi János uram váltókat.

— **Egy kötél, egy olló és egy konty**. Hogyan kerülnek ezek egymás társaságába? Hát csak ugy, hogy egy tragikus végezetü szerelmi regény hozta őket össze. A dolog regényes oldala az, hogy Kopfensteiner Rozália német-lői lakosnő szive erősen lángra lobbant Weber János ottani feleséges ember iránt és azt szerelmi ajánlataival ostromolta. Weber felesége a női nem természetadta féltékenységével egy darabig csak elnézte a csábitó asszony incselkedéseit, de végre is betelt a mérték. Itt kezdődik a tragikum. E hó elején egyik napon, este 6—7 óra tájban a szerelmes Rozália ismét kisértetbe akarta ejteni Juant, de ekkor sem sikerült; mert a féltékeny asszony meglesve őt, föltüzelt férjével együtt megtámadta a védtelen teremtést, földre teperték, egy kötéllel jól olverték és aztán régi mód szerint, a meggya-, lázás jelével, egy olló val a haját tövében levágták. A kötél, ollóés hajfürt mint bünjelvény a feljelentés kiséretében a szombathelyi trvszéknek adatott át.

— **Több óvatosságot**. Ábrahám Sándor hodosi lakos felesége f. évi január hó 14-én este vigyázatlanságból az égő lámpába petroleumot öntött, mire a lámpa explodált és az asszonyt ellepte az égő petroleum. Kétségbeesésében azt gondolta, hogy az egész ház elég és igy rémültében felkapta egy éves kis fiát és az udvarra szaladt, hol is egy mocsárba vetette magát. Időközben azonban nehéz égési sebeket szenvedtek mindketten. A gyermek életben maradásához nincs remény,

— **A saját portáján** verték a minap Kalamár Mátyás magasfoki lakost Embersits Ferencz és Lajos ugyanottani lakosok. Nevezettek ugyanis szóvitából kifolyólag összekülönböztek, mire két utóbbi a gazdát, ugy megverte, hogy az 14 napig lesz kénytelen az ágyat nyomni. Feljelentették őket a szent-gotthárdi kir. járóságnak.

— **Lovasgazdák figyelmébe**. Folyó év márczius hó 1-én a Szombathelyen székelő 11-ik huszárezrednél 48 drb kincstári ló fog a fennálló rendszabályok értelmében vállalkozóknak kiadatni. A kiadandó lovak 7 évesnél nem öregebbek, egészségesek és be voltak fogva. Akik ilyen lovakat átvenni szándékoznak, községi bizonyitványnyal ellátva vagy irásban, vagy személyesen a jelzett parancsnoksághoz f. évi február 15-ig jelentkezzenek.

— **A Balaton áldozata**. Sulek Ferencz balaton-berényi földmives január hó 7-én, hogy a rövidebb uton juthasson Keszthelyre, egy kézi szánkóra ült s a Balaton jegén jött át, Keszthelyre szerencsésen meg is érkezett, visszament azonban a már gyenge jég beszakadt alatta s a Balatonban lelte halálát. Hulláját másnap találták meg a keresésre indult falubeliek, s beszállitották a község halottas kamrájába.

— **Részeg stájerok**, névszerint Valpatits György és Murberger Ignácz állitottak be nemrég Reich Jakab barkóczi lakos korcsmájába, ahol az egyik stájer nevezett korcsmáros Sarolta nevü leányára minden ok nélküli revolverrel rálőtt, de nem talált. Feljelentették a muraszombati kir. járásbiróságnál.

— **Kályha nélküli fütés**. Gyakran beáll annak szüksége, hogy hideg szobát vagy más fütetlen helyiséget rövid időre felmelegiteni óhajtanánk. Ennek elérésére egy rendkivül jutányos eljárást, mely különösen gazdaemberek pl. levélirásra öltözés- vagy vetkezésre, vagy olyanoknak (pl. betegeknek) kik éjjel rövid időre az ágyat elhagyni kénytelenek. 30 krajczár beküldésére (levélbélyegben) közöl Lechenmayer J. C. Temesvár, Stefániautcza 16. (saját ház.)

Beküldetett.

— Találkozás a mult héten —

A: Alá szolgája!

B: Jó napot!

B: Hovát siet?

A: Kérem nagyságod igen sürgős utam van.

B: Hát nincs bátorsága megmondani, hogy hova megy? vagy titok?

A: Megmondanám, de magam sem bizom vajjon tervem sikerülni fog-e? Alá szolgája. Megyek, ugyis jön már barátnője. Isten vele!

B: Isten vele!

B: Szervusz Erzsi, már régen nem láttalak!

Erzsi: Szervusz!

B: Nem találkoztál azzal a fiatal emberrel ki oly eszeveszetten szalad ott elől?

Erzsi: Oh igen, ő a jég pályára siet.

B: Lehetetlen, hiszen nincs is korcsolya nála.

Erzsi: De van biz, kabátja alatt viszi.

B: Erzsi mond csak, miért teszi ezt?

Erzsi: Hogy ne lássák, tudod nagyon enyhe az időjárás, déli szél is fuj s a szerencsétlen tatár attól fél hogy mire a jégpályára ér, elolvad a jég s felülne a téli sportnak, mi rá nézve óriási blamázs volna s ő is a jégmester módjára kerülne Muraszombat és Vidékébe, mint Pilátus krédoba.

Ki tudni akarja, hogy kivolt, forduljon hozzám.

P. Halifax.

Irodalom

— **Divat ujság** ötödik évének első száma megjelent Rendkivül gazdagságu fölapján a legujabb divatot számos képpel, bő magyarázattal ismerteti, a mit megkönnyit a minden számhoz mellékelt duplaoldalas nagy szabásmintaiv. Szines divatképe hónaponként a legremekebb öltözékeket ábrázolja, mig kézimunka-mellékletén az egyszerütől egészen a pompásig való kézimunka-magyarázatokat hozza olyan könnyen megérthető modorban hogy az ma már számos iskola tanulólapjává vált. E mellett olvasói ámulattatásáról sem feledkezik meg. A minden számhoz mellékelt Szórakoztatót kedves novellák, háztartási tudnivallók és egyéb jó tanácsok töltik. A hónaponként kétszer megjelenő Divat Ujság nagyon olcsó. Postán való szállittassal a január-márciusi negyedévre egy frt tiz krajczár. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapesten, VIII., Rökk-Szilárd-utcza 4. szám.

Magyar Bazár. A Wohl Janka által szerkesztett Magyarország legszebb és legjobb divatlap, de ez egyetlen, a mely havonként négyszer jelenik meg. Előfizetési ára negyedévenként mégis csak 2 frt, sőt a Magyar Ujság politikai napilap előfizetői, valamint iskolák és tanitónők részére csak 1 frt 50 kr. negyedévenként. A Magyar Bazár divatrészének müvészi kivitelü fekete nyomásu képei a külföldi nagy szabómüvészet Budapestre külföldi legkiválóbb modelljei után készülnek, mig szinezett képeit a Párisban megjelenő „Moniteur de la Mode“ és „Grand couturier“ czimü divatlapok legjavából valók és e nagy franczia házakból kerülnek ki a kivágott leguiabb szabások is, melyek gyakran, mellékletül adatnak. Ezenkivül angol divatképekkel is kedveskedik a Magyar Bazár. Minden számmal 1—2, sőt 3 melléklet jár: szinezett vagy fekete nyomásu divatkép amateurmunkák mintaive, szabásrajz, vagy kivágott párisi szabás, mely utóbbira, különösen felhivjuk a közönség figyelmét. „Szépség és egészség“ a nő legfőbb kincsei. Mindkettőnek megszerzéséhez és fenntartásához nagy mérvben hozzájárulhat ki-ki maga is. Czélul tüzte ki magának a Magyar Bazár hogy minden olvasója, részben kedvenez lapja utbaigazitásának köszönhesse szépsége és egészsége gyarapodását, valamint ama keret, ama környezet szépitését is, amelyben az egészséges szépség mintegy a maga egyéni légkörében otthoniasan mozog. Január 1-én Rhoda Broughton, a „Piros mint a rózsa“ hires szerzőnője külön engedelmével legkiválóbb regényei egyikének; „Scylla és Charibdys“ közlését kezdi meg a Magyar Bazár, a regénymellékleten pedig Henry Greville érdekfeszitő regényét: „Vihar alatt és után.“ A Magyar Bazár megrendelő czime: Magyar Bazár kiadóhivatala. Budapest.

Vasuti menetrend

Budapest—Győr—Szombathely

	regg.	regg.	d. u.	d. u.	este
Budapest		6.50	8.50	1.45	2.20	9.55
Győr		11.37		4.41	5.30	2.36
Kis-Czell	6.15	1.52		6.02	8.49	4.32
Sárvár	7.10	2.25		6.25	9.34	5.06
Vép	7.50	2.51		—	—	10.07	5.31
Szombathely	8.10	3.04		6.52	10.23	5.44

Szombathely—Győr—Budapest.

	d. u.	regg.	d. u.	este	éjjel
Szombathely	4.—	9.08	12.39	11.—	2.50
Vép	4.19	—	12.52	11.14	3.06
Sárvár	4.55	9.33	1.16	11.41	3.36
Kis-Czell	5.46	10.01	2.21	12.24	4.36
Győr		11.28	4.37	4.58	3.—	10.47
Budapest		2.05	7.15	9.20	7.35	1.25

Szombathely—Grácz

	regg.	d. u.	d. u.	este
Szombathely	6.06	1.—	3.16	6.59
Kis-Unyom	6.19	1.18	3.29	—.—
Egyh.-Rádócz	6.33	1.36	3.42	—.—
Körmend	6.48	1.57	3.56	7.25
Csákány	7.03	2.21	4.09	—.—
Rátót	7.12	2.34	4.18	7.40
Szent-Gotthárd	7.32	3.07	4.36	7.24
Gyanafalva	7.53	3.36	4.53	8.04
Grázcba érk. d. e.	10.25	4.—	7.35	9.59

Grácz—Szombathely

	regg.	regg.	este
Grácz	5.42	10.—	6.10
Gyanafalva	7.—	12.10	8.—
Szent-Gotthárd	8.—	1.41	9.—
Rátót	8.16	2.—	9.16
Csákány	—.—	2.51	9.36
Körmend	8.36	3.—	9.57
Egyh.-Rádócz	—.—	7.—	12.—
Kis-Unyom	—.—	7.23	12.18	10.26
Szombathely	9.01	7.40	12.31	10.40

Szombathely—Kőszeg.

	d. u.	d. u.	este
Szombathely	6.45	11.60	3.15	7.05
Német-Ujfalu m. h.	7.—	11.15	3.31	7.21
Lukácsháza m. h.	7.18	11.31	3.48	7.38
Kőszeg	7.31	11.43	4.01	7.51

Kőszeg—Szombathely.

	d. u.	d. u.	este
Kőszeg	4.55	8.05	11.51	4.26
Lukácsháza m. h.	8.06	8.19	12.04	4.40
Német-Ujfalu m. h.	5.24	8.35	12.20	4.57
Szombathely	5.38	8.50	12.34	5.12

*) Csak kedden és pénteken közlekedik.

Nyilttér.*)

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal el felelősséget szerkesztő.

Hennebeg-Selyem 45 kr-ól 12 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendeltetnek, — fekete fehér és szines, — a legdivatosabb szöves, szin és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen valamint házhoz szállitva, — mintákat pedig postafordultával küldenek, Hennberg G. selyemgyárai** (cs. és k. udvari szállitó) **Zürichben.** — Magyar levelezés Svájczba ketszeres levélbélyeg ragasztandó. — 1.

681. sz. 1897. tkvi.

Hirdetmény.

Tót-Morácz község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869 évi 2579. számu szabályrendeletihez képest átalakittatik és ezzel egyidejüleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891 XVI. t. czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1895. XXIX. t.-czikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbitésével kapcsolatosan foganosittatik.

E czélból az átalakitási előmunkálat hitelesitése és a helyszin eljárás a nevezett községben

1898. évi április hó 22-én

fog kezdődni.

1. Az összes érdeklettek, hogy a hitelesitési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az uj telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakitása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemü harmadik személyek irányában többé nem érvényesithetik.

2. Mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kivánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitüzött határnapon kezdődő eljárás folpama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindaz k, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekeblezésre alkalmas okiratuik nincsenek, hogy az átirásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18 és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5, 6 7 és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak **és** azokkal igényeiket a kiküldött előlt igazolják, avagy odahasssanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházó létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekeblezésre engedélyét nyilvánitsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesithetik és a bélyeg és illetékelengedési kedvezménytől is elesnek; és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az illy bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánitása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbiróság mint tkkvi hatóság

Muraszombat, 1899. január hó 14-én.

Saáry József, kir. jbiró.

FELSŐ-LENDVÁN

egy jóforgalmu

PÉK-ÜZLET

f. évi április 1-től

bérbe adandó.

Értekezhetnek bérlők

az

uradalmi intézőségnél.

(1—3.)

Kapható: Bolcs Béla gyógyszertárában Muraszombatban.

Védjegy.

Védjegy.

Mária-czelli Gyomor-cseppek

nagyszerüen hatnak **gyomor bajoknál**, nélkülözhetetlen **étkiltésnál** és **emésztés** házi és népszer.

A gyomorbetegség tünetei: **étvágytalanság, gyomorgyengeség, büzös lehelet, fejfájás, szivanyu. álmatlanság, kaimonás, gyomorégés, felesleges, nyálkakivalasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szüklés.**

Hathatós gyogyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyniyiben ez a gyomortól származott, **gyomortulterheléssnál ételekkel és italokkal, gilisztá, májbajok és hámorrhoidáknál.**

Emlitett bajoknal a **Máriaczelli gyomorcseppek** évek ota kitünőknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyitvány tanusit. Egy kis üveg ára használati utasitással együtt **40 kr.**, nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyogyszertára **Budapest**, Király utcza 12 sz.

A védjegyet és aláirást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly csepptessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a kezitő aláirásával (C. Brády) **és ezen szavakkal. Valodiságát bizonyitom“**

24—11.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves házszer ellentáll az ő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbizható, fájdalomcsillapító **bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csuznal, tagszaggatásnal és megmülésknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkenti árban majdnem minden gyógyszertarban kaszszerü szerecsnél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával tessék tekintetbe venni, hogy **Török József** gyógyszertárában **Budapesten.** Kiraktár: **Török József** gyógyszertárában